

Georges Bizet:

CARMEN

(id. Ábrányi Emil fordításának felhasználásával)

Szereplők:	Hangfekvés:
Carmen, cigánylány	mezzoszoprán
Don José, tizedes	tenor
Micaëla, parasztlány	szoprán
Escamillo, torreador	bariton
Remendado, csempész	tenor
Dancaire, csempész	bariton
Zuniga, hadnagy	basszus
Morales, szakaszvez.	bariton
Frasquita, cigánylány	szoprán
Mercédès, cigánylány	mezzoszoprán
Katonák, gyerekek, cigánylányok, fiatal férfiak, csempészek, torreadorok, városlakók.	

ELŐJÁTÉK

ELSŐ FELVONÁS

Tér a dohánygyár előtt, Sevillában.

KATONÁK

Idegyülnek mind a térre,
Jár a nép föl s alá,
Furcsa tömeg, víg sokaság!

MORALES

Itt a várta előtt
Az őrség felváltásra vár.
Rágyújtva nézzük a világot,
S az idő eljár.
Mennyi a nép,
Mennyi a nép.

KATONÁK

Idegyülnek mind stb.

MORALES

Mennyi a nép! stb.

(Micaela belép.)

Nézzétek ezt a kis leányt,

Minket keres, ha idejő.

De nézd, mintha félne! Most megállott...

KATONÁK

Jó katonák, védjük meg őt!

MORALES

(Micaelához)

Kit keres itt, galambom?

MICAELA

Én uram, egy tizedest.

MORALES

Íme, lásd, itt áll!

MICAELA

Az, akiért e helyre jöttem, Don José.

Ismeri uram?

MORALES

Don José? Mind jól ismerjük őt.

MICAELA

Be jó!

És elvinne hozzám, ha kérem?

MORALES

Ő nem szolgál velünk, nincs a mi csapatunknál.

MICAELA

Úgy hát ő nincsen itt?

MORALES

Nem, drága gyermek, ő nincsen itt,

De kissé várj, meglátod őt!

Meglátod őt, ha majd az őrcsapat jó,

S a mostanít felváltja állomásán.

MORALES, KATONÁK

Meglátod őt stb.

MORALES

De amíg megjő az őrség,
Ha akarja, gyermekem,
Jöjjön hozzánk, beszéljünk
Majd odabenn!

MICAELA

Ott benn?

MORALES, KATONÁK

Bizony!

MICAELA

Nem, nem!
Köszönöm, szíves katonák!

MORALES

Miért félne hozzánk jönni?
Vegye szómat: fogadom,
Nem lesz semmi bántódása,
Csak jöjjön bátran, angyalom!

MICAELA

Nem kétlem uram, mégis elmegyek,
De visszajövök majd, ez helyesebb!
Akkor jövök, ha majd az őrcsapat jó,
S a mostanit felváltja állomásán!

MORALES, KATONÁK

Majd az őrcsapat jó,
S a mostanit felváltja állomásán!

MORALES

Ön itt marad!

MICAELA

Ó, nem, ó, nem!

MORALES, KATONÁK

De itt marad, de itt marad,
De ön itt marad, ön itt marad!

MICAELA

Ó, nem, ó, nem, nem, nemi
Ég áldjon, szíves jó katonák!
(Elszalad.)

MORALES

Madárkánk elszállt,
Mi elfeledjük...
Vigadjunk, játsszunk újra hát,
Nézzük, hogy mulat a világ!

KATONÁK

Idegyülnek mind a térre stb.

MORALES

Mennyi a nép stb.
(Megjelenik a felvonuló őrség.)

UTCAGYEREKEK

Mi is jöttünk felvonulni,
Csupa bátor katona!
Zúgj, harsogj, trombita hangja,
Ta ra ta ta ta ra ta ta!
Tudjuk, hogy kell sorba állni,
Mint a felnőtt katonák,
Jól tartjuk mindig a lépést,
Egy, kettő, balra át!
Tartsd a hátad egyenesen,
Ki ne dugd a hasadat,
Gondoljál mindig a rendre,
Igazítsd a sorodat!
Mi is jöttünk felvonulni stb.
Megérkeztünk. Ím, itt vagyunk!

ZUNIGA

Szakasz, jobbra nézz!

MORALES

(Don Joséhoz)

Egy csinos fiatal leányka
kérdőzködött utánad.
Visszajő ide.

DON JOSÉ
Egy csinos lány?

MORALES
Csinosan öltözve,
haja szőke copfban, kék a szoknyája.

DON JOSÉ
Ez Micaela, nem lehet más!

MORALES
Nem mondta meg a nevét!
(A leváltott őrség elvonul.)

UTCAGYEREKEK
Elbúcsúzunk tisztelettel,
Valamennyi katona,
Zúgj, harsogj, trombita hangja,
Ta ra ta ta ta ra ta ta!
Tudjuk, hogy kell sorba állni stb.
Elbúcsúzunk tisztelettel stb.

ZUNIGA
Mondja csak, tizedes,
mi az a nagy épület ott?

DON JOSÉ
A dohánygyár, hadnagy úr.

ZUNIGA
Nők dolgoznak benne?

DON JOSÉ
Úgy van, hadnagy uram!

ZUNIGA
Sokan vannak?

DON JOSÉ
Négy- vagy ötszázan, szivart sodornak.

ZUNIGA
És fiatalok, szépek?

DON JOSÉ
Gondolom.
Nem nagyon néztem őket.

ZUNIGA
Inkább a kék szoknyákat szeretjük,
meg a vállig érő copfokat?

DON JOSÉ
Ez a navarraí népviselet.
Emlékeztet a szülőföldemre.

ZUNIGA
Ön navarraí?

DON JOSÉ
Igen, és jó keresztény. Don José Lizzarabengoa
a nevem. Egyszer egy alavai legény belém
kötött
Én kerekedtem felül, de el kellett hagynom a
szülőföldemet. Így lettem katona. Anyám
Sevil-
lától tíz mérföldnyire jött lakni, Micaelával,
egy kis árvával, akit magához vett.

ZUNIGA
És hány éves most ez a kis Micaela?

DON JOSÉ
Tizenhét éves.

ZUNIGA
Tizenhét éves! Most már értem, miért nem
tudja megmondani, vajon csúnyák vagy
szépek-e a dohánygyári lányok!

DON JOSÉ
Szól a csengő. Mindjárt látni fogja...

FIATALEMBEREK
Kondul a harang, véget ért a munka,
Várjuk meg a szép munkáslányokat.
Estefelé majd elkísérjük őket,
Hadd tudják meg szívünknek bánatát!

KATONÁK

Jönnek már, hogy néznek felénk
Csábító szemmel,
Közben vígan röppen a füst
Sok édes szájról,

MUNKÁSLÁNYOK

Úgy illan a könnyű füst, mint a szellő,
Mint a szellő elröppent már,
Távol leng a kéklő felhő,
Messze tűnik, és a szív nem is sejti,
Mily édes láng, mely most boldog lázba ejti!
Esküdözés, udvarlás, lágy epedés
Sose vár rád!
Nagy szerelem, boldogság, füstkarikák,
Hamar elszáll!
Sok fecsegés tovaszáll, tovalebber,
Hát sose higgy, sose bízz szerelemben,
Mert elröpül, utol nem éred!
Úgy illan a könnyű füst, mint a szél stb.

FIATALEMBEREK

Ne legyetek kegyetlenek,
Hallgassatok ránk, ti szépségek,
Ti, akiket imádunk,
Akiket bálványozunk!

MUNKÁSLÁNYOK

Esküdözés, udvarlás stb.

KATONÁK

De hol van a szép Carmencita?

MIND

Itt van ő, itt a szép Carmencita!

FIATALEMBEREK

Carmen! Mi mind lábadhoz térdelünk!
Carmen! Csak egy szót válaszolj nekünk!
Jön-e időnk, mikor remélhetünk?

CARMEN

Jön-e olyan idő?
Biz én azt nem tudom...
Vagy holnap jöhet... vagy már sohasem!...
(Megpillantja Don Josét.)
Egy bizonyos, hogy ma nem!

CARMEN, KÓRUS

Mert a szerelem, mint a lepke,
Oly csalfán ágról ágra száll,
Hogyha kergeted, elhagy messze,
És többé el sem éred már.
Akkor beszélhetsz hozzám bármit,
De hidd el, minden szóért kár,
Jött egy másik, az nem szólt semmit,
De kedvem mégis nála jár.
Csak száll! Csak száll!...
Cigánylányt úgy szeress, ne könnyet ejts,
Légy akaratos, büszke, vad!
Akárhogy jársz utána, arra gondold mindig,
Hogy a szív szabad!
De hogyha nem szeretsz
S az én szerelmem lángra kap,
Sokáig nem tart, így hát el ne bízd magad!
Röppen a kis madárka, s azt hiszed, már a tied,
Késik szerelmed, ha várod, s ha nem, hozzád
siet.
Csapong körüled gyorsan, gyorsan,
Elszáll, otthagyd és visszatér,
Ha intsz utána, messze röppen,
Ha meg elkerülsz, elkísér!
Cigánylányt úgy szeress stb.

FIATALEMBEREK

Carmen! Mi mind lábadhoz térdelünk!
Carmen! Csak egy szót válaszolj nekünk!
Válaszolj, ó, Carmen!
Légy kegyes és felelj nekünk!
(Carmen virágot dob Don José felé, majd elfut.)

MUNKÁSNŐK

Cigánylányt úgy szeress, ne könnyet ejts stb.
(Távoznak.)

DON JOSÉ

Milyen kihívó tekintet!
Ez a virág úgy ért, mintha golyó ért volna!
Ha tényleg léteznek boszorkányok,
ez a lány bizonyosan az!
(Belép Micaela.)

MICAELA

Tizedes úr!

DON JOSÉ

(Elrejt a virágot.)
Tessék! Hogyan! Micaela!
Te vagy?

MICAELA

Én vagyok! Édesanyád küldött.

DON JOSÉ

Beszélj, beszélj anyámról!

MICAELA

Az ő követe vagyok én, és
Tőle hoztam e levélkét.

DON JOSÉ

E levélkét?

MICAELA

És egy kis pénzt vele,
Hogy életed itt könnyebbé tegye.
S aztán...

DON JOSÉ

Aztán?

MICAELA

Aztán... hogyan is mondjam...
Aztán... aztán valami mást is küldött,
Mely többet ér, mint pénz,
S egy fiút, hiszem, boldoggá, büszkévé tehet.

DON JOSÉ

Nos szólj, leánykám, más mi volna?
Kérlek, szólj!

MICAELA

Szólok, halljad hát,
Mit nékem ő adott,
majd szívből nyújtom át.
Templomunkból jövet jó anyád átkarolt:
Gyermekem, menj a városba mostan,
Sevilla nincsen messze,
Ha eljutottál arra,
Josémat fölkeressed, egyetlen jó fiam!
Mondd el neki, hogy édesanyja
Imádja a távollevőt,
Hogy szomorúan gondol rája,
Hogy megbocsát és várja őt...
Mondd el neki, én kedves lányom,
A szülő szerető szavát!
Csókomat édes ajkadról
Igazán híven nyújtsd át!

DON JOSÉ

Jó anyám drága csókja!

MICAELA

Ez a csók a tiéd! Ígéretem szerint
Átadom ím neked!

DON JOSÉ

Ó látom én anyám,
Látom a drága vidéket,
Hiszen ide emlékim fűznek,
Boldog napok, ó, hazám!
Drága vidék, ó, szép hazám,
Ó, ti letűnt idők,
Ó, szép emlék!
A vágy szívemben újra éled,
Ó, látom szép hazám,
Ó, letűnt szép idők.

MICAELA

Anyját láthatja ő,
Láthatja ő újra szép hazáját,
Ó, szelíd emlékei,
Ti letűnt szép napok,
A hit, reménység szívében újra éled,
Ó, ti letűnt idők,
Anyját láthatja ő,
Hazáját újra látja! stb.

DON JOSÉ

(Magában.)

Ki tudja, milyen démon vetette rám
hatalmát?!
Még távol is anyámnak karja véd,
És ez a csók, mit veled küld,
Elúzi a veszélyt, megmenti gyermekét!

MICAELA

Mily veszély fenyeget?
Nem értem, amit mondsz,
Mire gondoltál most?

DON JOSÉ

Nem!... Semmi!
Beszéljünk most rólad, leánykám!
Te visszatérsz, szép gyermekem?

MICAELA

Igen, még ma este, és
Holnap már látom jó anyádat.

DON JOSÉ

Meglátod őt? Figyelj! Megmondod majd,
Hogy fia forrón, hűn imádja,
Hogy mennyire szenved szegény,
Leghőbb, egyedüli vágy megpihenni szívéen!
Elmondod ugye leánykám
Gyermeke szerető szavát,
S csókomat édes ajkaidról
Igazán híven nyújtod át!

MICAELA

Igen, elmondom én, fia mint szereti,
Csókját megőrzöm és átadom neki!

DON JOSÉ

Anyámat láthatom stb.

MICAELA

Az anyját látja ő stb.

DON JOSÉ

Kissé várj, amíg elolvasom levelét!

MICAELA

Várok, tizedes úr, várok.

DON JOSÉ

"Továbbra is becsüld meg magad, fiam. Talán
majd levetheted az angyalbőrt, visszatérhetsz
hozzám és megházasodsz..."

MICAELA

Jobb lesz, ha elmegyek most.

DON JOSÉ

De hát a válaszom?

MICAELA

Visszajövök érte.
Isten veled!

DON JOSÉ

Micaela!

MICAELA

Nem! Nem! Majd visszajövök.
(Eltávozik.)

DON JOSÉ

Igen, anyám,
feleségül veszem Micaelát.
Ez a cigánylány pedig, az illatos rózsájával...

MUNKÁSNŐK

Nagy a baj! Nagy a baj!

ZUNIGA

Miért van ilyen szörnyű zaj?

MUNKÁSNŐK

Nagy a baj! Nagy a baj!
Gyertek ide hát! Katonák, katonák,
A Carmencita volt!
Nem, nem ő a bűnös!
A Carmencita volt!
Nem, nem ő a bűnös!
Nem igaz!
De ő volt, ha mondom!
De hiszen nála volt a kés!
(Zunigához.)
Egy szavuk sem igaz!
Kérem, hallgasson ránk!
Ott kezdődött az egész,
Mikor a Manuelita
Azt mesélte munka közben,
Kéne neki egy számár.
Carmencita pedig
Így felelt Manuelitának:
"Minek annak számár,
Aki seprűnyélen jár?!"
Manuelita se rest,
És jól kinyitja a száját:
"Kölcsön adom néked,
Úgyis még nagy szükséged lesz rá!
Meggzabadulhatnánk tőled,
Jaj, de boldog lennék már!"
Azután a szörnyű
Nagy verekedés:
Villogott az éles kés!

ZUNIGA

De kérek valahára csendet!
Indulj, José, és nézd meg odabenn,
Hogy mi történt, és teremtsél végre már
rendet!

MUNKÁSNŐK

A Carmencita volt!
Nem, nem, nem ő a bűnös!

ZUNIGA

Hahó! Ezt a sok boszorkányt kergessék el!

MUNKÁSNŐK

Uram! Uram!

KATONÁK

Gyerünk már!
Menjenek innen békével!

MUNKÁSNŐK

Uram! Egy szavuk sem igaz!
Figyeljen ránk! Figyeljen ránk!
Kérem, hallgasson ránk!

ZUNIGA

Hej, katonák!
(Carment Don José és a két katona
kivezeti a gyárból.)

MUNKÁSNŐK

Carmencita volt az,
aki az első ütésekét mérte!
Manuelita volt az,
aki az első ütésekét mérte!
Carmencita volt!
Manuelita volt!
De igen, de igen! stb.
Dehogy, dehogy! stb.

KATONÁK

Nyugalom! Nyugalom!
Menjenek innen!
Menjenek innen, és csend legyen! stb.

ZUNIGA

Nos, tizedes...
Végre egy kis csend van!
Mit talált odabent?

DON JOSÉ

Először is háromszáz asszonyt, aki ordított és
fenyegetőzött. Az egyik oldalon egyikük visító-
zott és azt kiabálta, hogy: "Meghaltam!". Két
késszúrás érte az arcán. És szemben vele állt
Carmencita kisasszony.

ZUNIGA

És mit mondott
Carmencita kisasszony?

CARMEN

Ő kezdte, én csak védekeztem!
Ugye, tizedes úr?

DON JOSÉ

Azt vettem ki az egészből, hogy egy vita
folytán
arcán sebezte meg a másik lányt, azzal a
késsel,
amit a szivarvágáshoz használ.

ZUNIGA

Szükségtelen megkérdezni Öntől,
igazat mondott-e?

DON JOSÉ

A navarraiak becsületére esküszöm, hadnagy
úr!

ZUNIGA

Na, hallottad, mit mond a tizedes?
Tudsz valamit felelni rá?
Beszélj, gyerünk!

CARMEN

Tra la la la la la la...
Ugyan kérdezhetsz,
Nem, bizony nem mondok semmit! Tra la...
Meg nem rémít sem tűz,
Sem az istenek átka!

ZUNIGA

Nagyon szép, köszönjük a dalt,
De azt mondtam, hogy válaszolj! Gyorsan!

CARMEN

Tra la...
De a titkomat senkinek nem mondom el!
Csupa tűz ez a szív, de a halálra kész!

ZUNIGA

Szóval, így állunk?
(Don Joséhoz)

Szóval az világos, hogy késszúrások
voltak, és ő szúrta.

MUNKÁSNŐK

Igen, ő volt...
(Carmen kést ránt elő.)

ZUNIGA

(Carmenhez)
Ügyes és szép kezed van, azt már látom!
(A katonákhoz)

Keressetek kötelet!
(Don Joséhoz)

Mindkét karját kötözd meg jól!

CARMEN

Tra la...

ZUNIGA

Kár érte, csinos lány.
(Carmenhez)
De akármilyen csinos vagy,
most majd ellátogatsz a börtönbe.
Ott majd énekelheted a cigánydalaidat.
A foglár majd megmondja a véleményét.
Megírom a parancsot.
(Don Joséhoz)

Te fogod elkísérni...

CARMEN

Hová visz engem?

DON JOSÉ

A börtönbe.

CARMEN

Jaj, mi lesz velem?! Tiszt uram, szánjon meg
engem! Maga oly fiatal, oly kedves ember...
Engedjél el, adok majd neked egy
olyan kövecskét, amitől minden asszony
beléd szeret!

DON JOSÉ

A börtönbe kell mennünk! Így szól a parancs.

CARMEN

Az imént azt mondta: A navarraiak becsületére esküszöm! - Maga vidékről jött?

DON JOSÉ

Elizondói vagyok.

CARMEN

Én pedig etchalari vagyok!

DON JOSÉ

Etchalari! Hiszen Etchalartól
alig négy óra az út Elizondóig!

CARMEN

Bizony, ott születtem. Azért dolgoztam a
dohánygyárban, hogy legyen elég pénzem
vissza-
térni Navarrába, szegény édesanyám mellé.
Barátom, nem segítene egy földijén?

DON JOSÉ

Ugyan már! Egy szó sem igaz az egészről!
Szeme, szája, magán minden cigánylányra vall.

CARMEN

Cigány lennék? Igazán?

DON JOSÉ

Bizonyos vagyok benne!

CARMEN

Hát igen, tényleg cigány vagyok, de attól te
mégis
azt fogod tenni, amit kérek tőled. Éspedig
azért, mert szeretsz engem!

DON JOSÉ

Én! Szeretlek téged?! Ugyan már!

CARMEN

Igenis szeretsz. Ne is tagadd, én értek az
ilyesmihez. Ahogy nézel rám, meg ez a virág,
amit megtartottál... Oh, eldobhatod már, a
varázs hatott!

DON JOSÉ

Megtiltom, hogy szólj hozzám!

CARMEN

Igenis, tiszt uram, igenis -
ha egyszer megtiltja,
nem is szólok egy szót se!
Pajtásom, jó Lillas Pastia
Szívesen lát, mindig vár rám.
Ott bort innék vígan,
A Seguidillát nótázva járván!
Mindig szívesen lát Lillas Pastia!
Oly szomorú az egyedüllét,
Rá pazarolom az időm,
Más, ha valakit odavinnék,
Hogy ő legyen a szeretőm,
A szeretőm... vigye az ördög,
Az este csaptam éppen el!
Szegény szívem gyógyulni kíván,
Szabadnak lenni, mint a madár!
Sok fiatal úr csak azt leste,
De egy se, egy se kell nekem!
De itt van már a szombat este,
Ha eljön egy, az kell nekem!
Eladom hát szép ifjú lelkem,
Parancsol tán? Vegyen meg ön!
De ha nem vesz, vigye az ördög,
Úgyis itt van a szeretőm.
Pajtásom, jó Lillas Pastia stb.

DON JOSÉ

Hallgass!

Megmondtam már, hogy énhozzám ne szólj!

CARMEN

Nem hozzád szólok én, csak dalolok
magamban,
És gondolkoztam közben...
Nem is tudtam,
Hogy gondolkoznom már nem szabad!
Egy tiszt úrra gondoltam én,
Ki engem szeret már rég,
És akit én, érzem, szerethetnék!

DON JOSÉ

Carmen!

CARMEN

Nem hord a tiszt úr még
Sok fényes gombot,
Sőt még kardbojtja sincs,
Csak tizedes úr, s éppen
jól illik hozzá, a cigánylányhoz.

DON JOSÉ

Carmen, édes szavad tüzésétől
Szívem részeg, fejem is szédül!
Azt ígérted, hogyha szeretlek,
Hogyha szeretlek, Carmen te is szeretsz!

CARMEN

Azt.

DON JOSÉ

Lillas Pastiánál...

CARMEN

Táncoljuk majd a Seguidillát!

DON JOSÉ

Ígéred ezt!

CARMEN

Ott isszuk a Manzanillát.

DON JOSÉ

(Eloldja a köteléket.)

Ígéred ezt!

CARMEN

Ah! Pajtásom, jó Lillas Pastia
Szívesen lát, mindig vár rám,
Ott bort innék vígan,
S a Seguidillát nótázva járnám,
Tra la la la la...

DON JOSÉ

A hadnagy!... Vigyázz!

ZUNIGA

A parancs kész, most menj!

És jól vigyázz a lányra!

CARMEN

(Don Joséhoz)

Fönn a hídon ellöklek majd,
Oly erősen, amint tudom,
Te meg ess vissza majd,
S a többbit ón elvégzem!...
Cigánylányt úgy szeress stb.

(Elvezetik. Egyszerre

ellöki Don Josét,

az elesik. Carmen elszökik.)

KÖZJÁTÉK

MÁSODIK FELVONÁS

Lillas Pastia kocsmája.

CARMEN

Ha megszólal a tamburin,
És hangja lüktet egyre jobban,
A vad cigányvér lángra lobban,
És forró táncra perdül mind,
A csörgő hangja vígan cseng,
Ha összezendül a gitárral,
És messze szól a szép cigánydal,
És áll a tánc és szól a dal!
Tra-la-la...

CARMEN, FRASQUITA, MERCEDES

Tra-la-la...

CARMEN

Sok cifra pénz és tarka lánc
A lányok karcsú testén csillan,
A szoknya ránca vígan villan,
Hogyha nagy vidáman áll a tánc.
És egyre vígabb lesz a bál,
A lázas nóta egyre gyorsabb,
A tánc és lárma összeolvad,
És egyre jobban harsog, tombol, száll!
Tra-la-la...

CARMEN, FRASQUITA, MERCEDES

Tra-la-la...

CARMEN

Vad nótába kap a cigány,
A rossz vonót majd szerte csapja,
Amint fel és le rántja karja,
És örült táncba kap a lány!
A nóta hangja zajba fúl,
Felbomlik már a rend, a törvény,
Elkap minden lányt ott az örvény,
Szíve részeg, lába jár vadul.
Tra-la-la...

CARMEN, FRASQUITA, MERCEDES

Tra-la-la...

ZUNIGA

Mit akar, ugyan szóljon, mit óhajt
Lillas Pastia mester?

PASTIA

Nos uraim, kémre jár, és
a Kormányzó nem jó szemmel
néz rám. Nem is tudom,
miért neheztel...

ZUNIGA

Én nagyon is jól tudom.
Mert ez a kocsmá a vidék valamennyi
csempészének a találkozóhelye.

PASTIA

Ó, igazán? De hadnagy úr!

ZUNIGA

Más szóval,
kidobsz minket!

PASTIA

Dehogy, dehogy, tiszt uraim, dehogy!... Én
csak
megjegyeztem, hogy már tíz perccel ezelőtt
be kellett volna zárni a kocsmámat...

ZUNIGA

A Jóisten tudja, mik történnek a kocsmádban
záróra után! De hát... Van még időnk egy
órácskát
a színházban tölteni.
Velünk jöttök, szépségeim?
(Pastia int a lányoknak, hogy utasítsák vissza
az ajánlatot.)

FRASQUITA

Nem, uraim... itt maradunk.

ZUNIGA

És te, Mercedes?

MERCEDES

Lehetetlen.

ZUNIGA

És te, Carmen? Biztos vagyok benne,
hogy te eljössz!

CARMEN

Mélységesen téved, hadnagy úr,
nem megyek!

ZUNIGA

Haragszol rám? Mert oly kegyetlenül
börtönbe zárattalak?

CARMEN

Börtönbe? Nem emlékszem én
semmiféle börtönre!

ZUNIGA

Jól tudom, hogy nem kerültél oda.
A tizedes, akire rábízalak, futni hagyott.
Lefokozták és börtönbe csukták ezért
egy hónapra...

CARMEN

Már kiszabadult?

ZUNIGA

Éppen ma.

CARMEN

Szabad? Ez a beszéd! Hát akkor minden
rendben.

ZUNIGA

Bravó! Hamar megvigasztalódtál.

CARMEN

És igazam van!

NÉP

Vivát, vivát a Torero!

Vivát, vivát Escamillo!

ZUNIGA

Mi az?

MERCEDES

Egy éljenző fáklyásmenet!

ZUNIGA

Kit ünnepelnek?

KÓRUS

Soha bátrabb ember

Nem győzte még le a

Bikát szebb döféssel,

Biztosabb kézzel,

Vivát, vivát a Torero!

Vivát, vivát Escamillo!

FRASQUITA

Én ismerem... ő Escamillo, a granadai corrida
győztese, azt mondják, még Mostesnél és
Pepe

Illonál is többre fogja vinni.

MERCEDES

Az ördögbe is! Be kell hívni!

Iszunk az egészségére.

ZUNIGA

Helyes. Majd én meghívom.

Szenyor Torero, lenne szíves csatlakozni

hozzánk?

Itt olyan emberekre talál, akik méltányolják
az ügyes és bátor férfiakat...

Már jön!

PASTIA

De uraim, mondtam már...

ZUNIGA

Méltóztassék békében hagyni, Lillas gazda,
és küldjön valami innivalót!
(Escamillo kíséretével belép.)

KÓRUS

Vivát, vivát a Torero!
Vivát, vivát Escamillo!

ESCAMILLO

Tiszt urak, köszönöm Önöknek.
Köszönöm, s hálával viszonzom
Önöknek e meleg fogadtatást!
A hős Torero csak harcra vágyik,
Mert a harc, mert a harc neki örömet ad!
Kész már a tér a viadalra,
És mindenütt sok ezer nép,
A zúgó tömeg fejvesztve tombol,
Nem lát, nem hall,
Már csak zúgva dörög a taps!
Szörnyű lárma és zsvaj árja
Vadul úzi át a harc terét,
Mert a bátrak ünnepnapja ez ma,
Kiknek szívük a helyén!
Fel hát! Előre! Fel hát! Ah!
Torreádor, légy bátor! Torreádor!
Gondold meg, gondold meg, hős csatár,
Hogy két szép szemsugár
Szerelmi üdvre vár, Torreádor!
MIND
Torreádor, légy bátor! Torreádor! stb.

ESCAMILLO

Hirtelen elnémul minden ajk,
A síri csöndben aggódva lesi mind,
Rettentő dolog ez, rettentő dolog ez!
Az öklelő bika elől fut, ki merre tud!
Döfi át egy lónak ágyékát.
Lerogy az állat, veszélyben a Picador!
Ah! bravó! Toro! - rivall a népség,
És a bika fut, vakon rohan, vesztére tör!
Vadul rázza vérző hátát,
Amint rohan, a tér piros a vértől!
Menekül, ki csak tud, a rácsra,
Rajtad van most a sor!
Fel hát! Előre! Torreádor stb.

MIND

Torreádor! Légy bátor! Torreádor! stb.

FRASQUITA, ESCAMILLO, MERCEDES,
CARMEN

Szerelmi üdvre vár!

MIND

Torreádor, Torreádor
Szerelmi üdvre vár!

PASTIA

Tiszt urak, könyörgök...

ZUNIGA

Jól van, megyünk már!

ESCAMILLO

(Carmenhez)
Te szép lány, megállj,
Mondd meg, mi a neved?
Legelső harcomon legyen az ajkamon!

CARMEN

Carmen! Carmencita! Ahogy jobban tetszik.

ESCAMILLO

Nos, Carmencita,
ha azt mondanám, hogy szeretlek,
mit válaszolnál?

CARMEN

Pillanatnyilag
azt felelném,
hogy engem ne szeress!

ESCAMILLO

Egyelőre fahát majd csak várok s remélek!

CARMEN

Várni nem tilos.
Reménykedni édes.

ZUNIGA

Carmen, hallgass rám!
Én visszajövök majd!

CARMEN

Ide?

ZUNIGA

Igen, takarodó után.

CARMEN

Nem tanácsolom!

ZUNIGA

Mégis jövök !
Önnel tartunk, Torero,
és csatlakozunk a menethez.

ESCAMILLO

Nagyon megtisztel ezzel.
Igyekszem majd kiérdemelni, amikor
Ön előtt küzdök a bika ellen!
(Mindenki el, kivéve Carment, Frasquitát,
Mercedest és Pastiát.)

FRASQUITA

(Pastiához)

Miért akartál megszabadulni tőlük?

PASTIA

Megjött Remendado és Dancaire,
fontos üzleti ügyről akarnak beszélni veletek!
Nézzétek, itt vannak.
(Dancaire és Remendado lép be.)

FRASQUITA

Nos, mi újság?

DANCAIRE

Nem éppen rossz hírek.
Most jövünk Gibraltárból.

REMENDADO

Szép kis város Gibraltár. Tele van angolokkal.
Kedves népek ezek az angolok!
Egy kicsit hidegek, de "disztingváltak".

DANCAIRE

Csönd legyen, Remendado! Megbeszéltük egy
hajós-
kapitánnyal az áru felrakódását. Egy részét
majd
a hegyek között elrejtjük, a többit átcsempész-
szük a határon. Ti pedig velünk jöttök!

CARMEN

Hogy segítsünk a bálákat cipelni?

DANCAIRE

Nem, máshoz kelletek majd.
Egy üzletet tervezünk.

FRASQUITA

Jó üzletet, mondja?

MERCEDES

Jó üzletet, mondja?

DANCAIRE

Csodálatos üzlet, drágám.
De szükségünk van rátok.

REMENDADO

Bizony, szükségünk van rátok!

CARMEN

Ránk?

DANCAIRE

Rátok bizony!

MERCEDES

Ránk?

REMENDADO

Rátok bizony!

FRASQUITA

Ránk?

REMENDADO, DANCAIRE

Rátok bizony!

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN

Ránk?

Ránk van szükség? stb.

REMENDADO, DANCAIRE

Igen, bizony, szükségünk van rátok! stb.

Mert tiszta sor és tagadni kár,

Hisz ebből ránk szégyen úgy sem vár,

Ránk abból szégyen úgy sem vár:

Hogy aki a tilosba jár,

Csalni ki jár, csenni ki jár,

Nem jut a révbe semmiképp,

Vele ha nincs asszonyi nép.

Drága nő, ha kényes az ügy,

A férfi célt csak véled ér!

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN

Nálunk nélkül célt sosem ér?

REMENDADO, DANCAIRE

Bevalljuk hát e kis hibát...

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN

Ezért nem illet semmi vád!

MIND

Ám aki a tilosba járka! stb.

DANCAIRE

No kész a terv, közel a perc!

MERCEDES, FRASQUITA

Elmegyek én.

DANCAIRE

Már üt az óra!

CARMEN

Ah! Megbocsáss... megbocsáss!

Hogyha kell, menj csak el, az más!

Ám ma nekem nincs ehhez kedvem,

Nem megyek el... nem megyek el!

REMENDADO, DANCAIRE

Carmen, te mégis jössz, ha kell,

Nem, sose hagyatsz cserben már,

Nem hagyatsz minket cserben már!

CARMEN

Nem megyek el... nem megyek el!

FRASQUITA, MERCEDES

Drága Carmen, jönnöd kell!

CARMEN

Nem megyek el... nem megyek el.

DANCAIRE

Szólj, mi az ok? Carmen, mond hát, miért?

FRASQUITA, MERCEDES, REMENDADO,

DANCAIRE

Mondd, miért?

CARMEN

Bevallom nyíltan, hogyha kell.

DANCAIRE, REMENDADO, MERCEDES,

FRASQUITA

Nos hát!

CARMEN

Hogy miért nem megyek innen el?

REMENDADO, DANCAIRE, FRASQUITA,

MERCEDES

No szólj !

CARMEN

Szerelmes a szívem!

REMENDADO, DANCAIRE

Ez hát az ok!

FRASQUITA, MERCEDES

Azt mondja, a szíve szerelmes!

REMENDADO, DANCAIRE
Igaz-e? Igaz-e?

FRASQUITA, MERCEDES
Igaz-e?

CARMEN
Ah, ég a szívem!

DANCAIRE
No szólj, Carmen, mert komoly perc ez!

CARMEN
Forró vágyban ég e szív!

REMENDADO, DANCAIRE
Ó, szörnyen meglep minket ez,
De többször volt már oly eset,
Hogy mégis szépen összeférhet
A kötelesség és szerelem.

CARMEN
Örömmel mennék én ma is,
De kérlek, nyugtom nem lelem!
Hagyjátok ezt így jobb időre!
A szerelem mégiscsak többet ér!

DANCAIRE
Komolyan mégse mondd ezt!

CARMEN
Mondom biz én!

REMENDADO
Nem hagyatsz cserben minket!

FRASQUITA, MERCEDES, REMENDADO,
DANCAIRE
Jössz mivelünk, Carmen, jössz mivelünk!
A jó ügyért,
A közügyért!

CARMEN
Már én is vallom azt, hogy szín igaz:

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN,
REMENDADO, DANCAIRE
Hogy aki a tilosba jár stb.

DANCAIRE
Elég legyen ebből! Megmondtam, hogy el kell
jönni,
és el is fogsz jönni! Én vagyok itt a főnök!

CARMEN
És azt hiszed, hogy én szót fogadok neked?

DANCAIRE
Carmen!

CARMEN
Nos?

DANCAIRE
No de hát az, hogy szerelmes vagy,
még nem ok arra...

REMENDADO
De mennyire, hogy nem! Én, például,
szintén szerelmes vagyok, de ez nem tart
vissza
attól, hogy hasznossá tegyem magam!

CARMEN
Induljatok nélkülem, holnap majd utánaatok
megyek.
De ma estére még itt maradok!

FRASQUITA
Soha nem láttalak így viselkedni.
Kit vársz itt?

CARMEN
Egy szegény ördögöt, egy katonát,
aki helyettem ment börtönbe!

MERCEDES
Azt, akinek a börtönőrrel egy aranyat
és egy fémreszelőt küldettél?

CARMEN

Azt.

DANCAIRE

És ezt a reszelőt használta is?

CARMEN

Nem használta!

DANCAIRE

Na látod! Ma este is inába száll majd a bátorsága. Akármibe fogaduk, hogy nem jön el!

CARMEN

Ne fogadj! Máris elvesztetted.

DON JOSÉ

Hé, megállj! Ott ki jár?

Egy spanyol vitéz!

És hová mégy, felelj, te spanyol vitéz!

Oda, hol a szépem

A halk éj csendjén

Nevem sűgja éppen!

Hogyha ebben jársz, nyílt utat találsz!

Becsület ha hív, vagy szólít a szív,

Mindig tette kész

a spanyol vitéz!

MERCEDES

Délceg katona!

FRASQUITA

Daliás legény!

DANCAIRE

Tudod mit? Hívd, hogy jöjjön közénk!

CARMEN

Ha lehetne. De ehhez túlságosan mulya.

DANCAIRE

Akkor miért vagy szerelmes belé?

CARMEN

Mert jóképű. És mert tetszik.

REMENDADO

A főnök nem érti meg,
hogy jóképűnek lenni elegendő ahhoz,
hogy az asszonyok belénk szeressenek!

DANCAIRE

Várj csak, te...!

DON JOSÉ

Hé, megállj! Ott ki jár? stb.

CARMEN

Itt vagy tehát!

DON JOSÉ

Csak két órája

jöttem ki a börtönből.

CARMEN

Miért nem szöktél meg előbb?

DON JOSÉ

Hogy gondolod? És a katonabecsület?

Számomra a szökés főbenjáró bűn! A reszelőt megtartom, emlékül. És ami a pénzt illeti...

CARMEN

Nahát, ezt is félretette! Kapóra jön! Lillas

Pastia,

ide gyere, gyere csak! Hozzál nekünk

narancsot

és cukrozott gyümölcsöt, meg xeresi bort!

Mindenből, ami csak van nálad, mindenből!

PASTIA

Rögtön, Carmencita kisasszony, rögtön!

CARMEN

Ezek szerint haragszol rám, már sajnálsz, hogy börtönben ültél a két szép szememért?

DON JOSÉ

Bebörtönöztek, megfosztottak rangomtól,
de nekem mindegy!

CARMEN

Azért, mert szeretsz?

DON JOSÉ

Mert szeretlek! Mert imádlak!

CARMEN

A tisztek az imént mentek el innét,
táncoltak is velünk!

DON JOSÉ

Mit? Te is táncoltál?

CARMEN

Igen. S a hadnagyod odáig merészkedett,
hogy kijelentette: imád engem!

DON JOSÉ

Carmen!

CARMEN

Talán még féltékeny is vagy?

DON JOSÉ

Persze, hogy féltékeny vagyok!

CARMEN

Nos, ha akarod most neked táncolok.
Csak neked.
Eljárok majd egy táncot én,
Meglátja jó uram,
Hogy mint tudom
Magam kísérni,
Üljön ide Don José! Carmen táncol!
La-la-la...

DON JOSÉ

Egy percig csak, Carmen,
Ne folytasd!

CARMEN

De miért, ó, miért?

DON JOSÉ

Úgy hallom... hogy ott...
Ej, való, csakugyan
A takarodót fújják,
Hallod a trombitát?

CARMEN

Bravó! bravó! hisz nagyszerű ez!
Mily szomorú az, ha nincs a tánchoz zene!
E trombita, no lám, az égből pottyant alá.
La-la-la-la...

DON JOSÉ

Nem értesz, kedvesem, Carmen.
Parancs ez nekem, annyit jelent,
Hogy innen most távoznom kell!

CARMEN

Te elmész?... És itt hagysz?...
Ah! Ostoba voltam szörnyen!
A lelke kiteszem,
Hogy mulattassam őt,
Tánccal is! Dallal is!
Ó, jaj, Uram bocsáss, még a szívemmel is!
Ta ra ta ta... a takarodót fújják!
Ta ra ta ta... siet és elrohan!
Rajta hát, no csak menj!
Fogd! Itt van a kard, a csákó! Ott a táska!
Rajta, tizedes úr, no lám!
Hisz a kaszárnya várja!

DON JOSÉ

Szavad méreg, Carmen, mint kígyómarás!
Megsebzi szívemet, ha tőled válnom kell,
Mert soha más, ó, hidd el, nem volt meg
Szememnek ily varázsos, ily igéző, senki!

CARMEN

Jaj Istenem, elkésem!
Ó, soha nem volt még ily igéző nékem senki!
Taratata..., már hazahív a kürt!
Istenem! Jaj nekem, jaj, ha elkésem!
Hív a takarodó, múlik az óra, rohan!
Szíve, lám, így szeret!

DON JOSÉ

Te nem hiszed,
Hogy szívem érted ég?

CARMEN

Nem én!

DON JOSÉ

Figyelj, hallgass rám!

CARMEN

Nem hallom, semmi kedvem!

DON JOSÉ

Hallgass reám!

CARMEN

Menj! Már várnak rád!

DON JOSÉ

Ó, hallgass reám!

CARMEN

Ne várasd őket!
Nem, nem!

DON JOSÉ

Igen, hallgass rám!
Akarom, Carmen!
Hallgass reám!
Bűvös erő volt e virágban,
A börtönben szívemre zártam.
Bár rég elhervadt ez a virág,
Megőrizé dús illatát!
A magányt megédesítette,
A szemem lezárva feledte,
Órákon át merengtem én,

És te lebegettél mindig felém!

Majd dühösen megátkozálak,
Kérdém szívemet, miért imádlak,
Mért vezetett elém az ég,
És mi ragad mindig feléd?!

Majd megbántam már, hogy kikeltem,
Fölvadt egy hő vágyban lelkem,
Úzött a vágy, s ettől szívem majd megszakadt,
Úzött a vágy, láthatni, ó, Carmen,
Szép arcodat.

Mert megigéz arcodnak fénye,
Elbűvöl pillantása, szépsége,
Porba hull szívem büszkesége.
Hidd el, Carmen! Nélküled mit ér a világ?!
Carmen, imád e szív!

CARMEN

Nem, te nem szeretsz már!

DON JOSÉ

Ne mondd ezt!

CARMEN

Nem, te nem szeretsz már! Nem!
Szíved ha enyém, ne várj!
Jer, hova én! Ó!

DON JOSÉ

Carmen!

CARMEN

Igen! Dalol a lomb a messze tájon.

DON JOSÉ

Carmen !

CARMEN

Jer, ha a szíved értem ég,
Lovadon vinnél engem el,
Paripád árkon-bokron átrepülve,
Ott a mennyország üdve vár,
Hegy-völgyes messze-messze tájon!

DON JOSÉ
Carmen!

CARMEN
Jöjj vélem, jöjj, ha szíved ég!
Ott nincs, aki parancsot ad,
Szabadon élhetsz, nincs urad, csak te magad!
Nem harsan a trombita hangja,
Álnokul téged a szívemről el sose ragad.
Ragyog az ég, ott szép az élet,
Előtted nyitva a világ,
Nincs törvény más, csak a vágy!
Szíved ott a szabadságra ébred,
Megrészegül, megrészegül!

DON JOSÉ
Nagy ég! Carmen!

CARMEN
Hegy-völgyes messze-messze tájra stb.

DON JOSÉ
Carmen! Ne hívj Ó, Istenem!

CARMEN
Jer, ha a szíved értem ég,
Jer, ha a szíved enyém,
Ragad a könnyűlábú mén!

DON JOSÉ
Ah! Carmen, ne szólj.
Hallgass reám, ah, ég!

CARMEN
Mint táltos száguld,
Száll a mén, hegy-völgyön,
Árkon-bokron általvágva,
Tevéled szállok én, csak jöjj velem!

DON JOSÉ
Ó, ne szólj!

CARMEN
Jöjj velem hát, hegy-völgyön át!

DON JOSÉ
Ah! Ne szólj, ne szólj!
A zászlóm hagyjam el? Szökjem meg?
Ez gyalázat! Ez undok vétek!
Nem tehetem!

CARMEN
Tehát menj!

DON JOSÉ
Carmen! Esdve kérlek!

CARMEN
Nem! Nem szeretlek már!

DON JOSÉ
Kérlek!

CARMEN
Menj! Fel is út, le is út!

DON JOSÉ
Carmen!

CARMEN
Tudd meg, hogy szavam sírig szól!

DON JOSÉ
Hát jó! Ég veled!

CARMEN
Eredj !

DON JOSÉ
Carmen! Ég áldjon!

CARMEN
Ég veled!
(Don José az ajtó felé indul.)

ZUNIGA
Hollá, Carmen! Hollá! Hollá!

DON JOSÉ

Ki az? Ki kopog?

CARMEN

Ne szólj, ne szólj!

ZUNIGA

Magam nyitom ki, s belépek.

Ah! Pfuj, galambom!

A választás nem rossz! Mi jut eszedbe?!

Szeretni közlegényt, hol egy tiszt udvarol?!

Fiú, el innen!

DON JOSÉ

Nem!

ZUNIGA

Ohó! De menni fogsz!

DON JOSÉ

De nem megyek biz én!

ZUNIGA

Pimasz!

DON JOSÉ

Ezer átok! Ma meghal egyikünk!

CARMEN

No nézd, a bolondját!

Hahó! Hahó!

(Minden oldalról csempészek jönnek; Dancaire és Remendado

lefegyverzi Zunigát.)

Szép hadnagy úr! Szép hadnagy úr!

No lám, a szíve önnel

Most bolondot járat ám!

Nem jókor érkezett, nem jókor érkezett!

Ó, jaj, a helyzet arra késztet,

Hogy fogva tartasuk önt pár óra hosszat!

DANCAIRE, REMENDADO

Ej, hadnagy úr!

Ha úgy tetszik, menjünk,

Elhagyjuk e tanyát most, ön is jön mivelünk!

CARMEN

Hús esti séta várja.

DANCAIRE, REMENDADO,

CSEMPÉSZEK

Megegyezünk?

Feleljen, jó barátom!

ZUNIGA

Igazuk van, olyan jó

S meggyőző ez érv,

Hogy hódolásra késztet, és a vitát kizárja!

(Don Joséhoz)

De... jól vigyázz! Rád kerül a sor!

DANCAIRE

A vesztes túrjön szépen!

Indulj tehát, nemes lovag,

Haladj elöl, és ne kérsd magad!

REMENDADO, KÓRUS

Haladj elöl, és ne kérsd magad!

CARMEN

Miénk vagy-e ezek után?

DON JOSÉ

Nincs hátra más!

CARMEN

Ah, a szív más szóra vár! Ám kibékülsz,

Majd boldogan élsz, velünk ha léssz,

Látni fogod, mily szép az élet,

A világ nyitva állt,

Rajtad más törvényt nem ül,

Szíved ott a szabadságra ébred,

Megrészegül, megrészegül!

MIND

Kövess, kövess, a szabadba,

Jer velünk a szép hegyekbe,

Majd felderülsz, ha köztünk léssz amott,

Látni fogod, mily szép az élet,

A világ nyitva áll stb.

KÖZJÁTÉK

HARMADIK FELVONÁS

Vadregényes hegyi táj.

CSEMPÉSZEK

Vigyázzunk, vigyázzunk, társaim, vigyázzunk!

Jó szerencsénk nem szalasztjuk el,

Nézz az útra, figyelj a mélybe,

Mert száz veszély van itt közel!

Vigyázzunk stb.

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN,
DON JOSÉ, DANCAIRE, REMENDADO

Szép pálya ez, és boldogulni tudsz,

Ha nem riaszt a száz veszély,

Ha vonz a bátor élet,

Jó helyre lépj, és nyitva áll az út,

Vagy nyitva áll a nagy világ,

S a nagy világ veszélyes.

Zúg a szél, vagy a fellegek dallama zeng,

Minket nem ijeszt el múló erejű szélvész,

Vár az űr odalent, lesben áll a finánc,

Minket nem ijeszt fizetett katonanépség!

MIND

Vigyázzunk, vigyázzunk stb.

DANCAIRE

Egy fél órára pihenjünk meg itt,

én megyek, megnézem visz-e olyan út le a városba, ahol az árut szállíthatjuk.

Remendado!

REMENDADO

Tessék?

DANCAIRE

Ébredj! Te velem jössz!

Gyerünk! Te még y előre!

REMENDADO

És még arról álmodoztam,

Hogy alhatom egy kicsit.

(Dancaire-rel el.)

DON JOSÉ

Nézd, Carmen... ha goromba voltam, bocsánatot kérek. Béküljünk ki!

CARMEN

Nem.

DON JOSÉ

Nem szeretsz már?

CARMEN

Annyi bizonyos, hogy sokkal kevésbé szeretlek, mint azelőtt! Szabad akarok lenni, és azt tenni, amit a kedvem tartja!

DON JOSÉ

Maga vagy az ördög, Carmen!

CARMEN

Igen! Mit nézel?

Mire gondolsz?

DON JOSÉ

Azt mondom magamnak, hogy ott lent van egy falu, és abban a faluban egy jószágos öregasszony, aki azt hiszi, hogy én még becsületes ember vagyok.

CARMEN

No és ki az az asszony?

DON JOSÉ

Az anyám !

CARMEN

Az anyád? Hát igazán, jól tennéd, ha visszamennél hozzá, mert nem vagy közénk való!

Ez a mesterség nem veszélytelen,

több emberünk rajtavesztett már.

Egyszer rád is sor kerül!

DON JOSÉ

De terád is, ha még egyszer
válasról beszélsz!

CARMEN

Csak nem ölnél meg?! Nem válaszolsz?
Eh, többször is megmondták a kártyák,
hogyan együtt halunk majd meg.

DON JOSÉ

Maga vagy az ördög, Carmen.

CARMEN

Hát persze. Mondtam már.
(Frasquita és Mercedes kártyát vetnek.)

FRASQUITA, MERCEDES

Keverjünk, emeljünk!

Ez az, így!

Három kártyát ide,

Oda meg négyet!

Szólj, kártya, szólj, mondd sorra szépen,

Mi vár, mi ér, mi készül a jövőben?

Mondd meg, ki az, ki lépre csal?

Ki fog szeretni, mondd hamar!

Beszélgj! Beszélgj!

Mondd meg stb.

MERCEDES

Nézd, nekem egy ifjút mutat,

Ki szeret és sóvárog értem.

FRASQUITA

És nekem egy öreg urat,

Ámde házasság jár eszében!

MERCEDES

Büszke táltos paripán jó,

S száguldok vígan a hegyekbe!

FRASQUITA

Királyi kastély lesz tanyám,

És úszom a jólétben, fényben!

MERCEDES

Boldog nászunk örökké tart,
Édes vággyal szerelmes csókok!

FRASQUITA

Sok aranyom, ezüstöm van,
Életem szép, gazdag és boldog!

MERCEDES

Egy nagyszerű kapitány lesz,
És seregek követik láptét!

FRASQUITA

Enyém, enyém, ha nem csal szemem!

Ah! Meghal!

Aztán én kapom a pénzt!

EGYÜTT

Szólj, kártya, szólj, mondd sorra szépen stb.

FRASQUITA

Pénzt adj!

MERCEDES

Szerelmet!

CARMEN

Hát rám, lássuk, mit hoz a sors?

Káró! Pikk!... Halál!

Igaz ez? Előbb én, utánam ő.

Kettőnkre sújt halál!

Hiába szépíted, hiába magyarázod,

Hiába kevered!

A kártya nem hazug, az igazat kimondja,
Megcsalni nem lehet!

Ha jövőd lapjain boldogság van fölírva,

Bátran keverheted,

Akárhová veted, csak üdvödet mutatja,

Vidáman mosolyog!

De hogyha halnod kell, ha ez a gyászos végzet

Jövődben írva van,

Kezdd hússzor újra el, a kártya szomorúan

Azt mondja csak: halál!

Halál!... Halál!... Mindig halál!

FRASQUITA, MERCEDES
Szólj, kártya, szólj, mondd sorra szépen stb.

CARMEN
Halál! Ó szörnyű sors! Ó ég!
Halál! Mindig Halál!

FRASQUITA
Adj pénzt!

MERCEDES
Szerelmet!

CARMEN
Mindig halál!

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN
Mindig! Mindig! Mindig!

CARMEN
Nos?

DANCAIRE
Igazam volt. A szakadéknál
három finánc őrködik.

CARMEN
Tudjátok a nevüket?

DANCAIRE
Persze, hogy tudjuk:
Eusebio, Peres és Bartolomé.

FRASQUITA
Eusebio!

MERCEDES
Perez!

CARMEN
És Bartolomé!
Mi majd gondját viseljük a három fináncnak!

DON JOSÉ
Carmen!

DANCAIRE
Na ne, hagyd már minket békén a
féltékenysé-
geddel! Rád bízom az árut. Ha netán látnál
valakit,
megengedem, hogy a kíváncsiskodón kitöltsd
a
haragod! Jó, most menjünk már!
(A lányoknak)
Biztos, hogy nem hencegtetek, komolyan
el tudjátok intézni azt a három fináncot?

CARMEN
Ne félj semmit, Dancaire!

CARMEN, MERCEDES, FRASQUITA,
CSEMPÉSZEK
Jól tudjuk, a finánc is ember!
Ha rákacsintasz mosolygó szemmel,
Szíves a női nem iránt,
ezt csak bízzátok ránk! stb.

MIND
Ő is szíves a női nem iránt!

FRASQUITA
A finánc elnéző lesz!

MIND
Gáláns!

CARMEN
Kedves lesz a finánc!

MIND
Szíves a női nem iránt!

MERCEDES
Gáláns lesz a finánc!

FRASQUITA
Igen, még merész is lesz a finánc!

MIND

Jól tudjuk, a finánc is ember stb.

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN

Keveset ér fenyegetés,
Veszekedés, verekedés!
Eltűröd, hogy megcsipked és szemedbe néz,
Ez az egész!
S ha netalán ez sem elég,
Egy szép mosolyt még néki szánsz,
Sikerül majd, nem is lesz baj,
Nekünk a vám nem akadály!
Rajta, rajta, rajta hát, fel!

FRASQUITA, MERCEDES, CARMEN,
CSEMPÉSZEK

Igen, a fináncot bízzátok ránk!

REMENDADO, DANCAIRE,
CSEMPÉSZEK

Igen, a fináncot bízzuk rájuk!
(Elindulnak. Micaela jön egy hegyivezetővel.)

HEGYIVEZETŐ

Itt vagyunk!

MICAELA

Ez az a hely?

HEGYIVEZETŐ

Igen. Nem túl biztató egy környék!

MICAELA

Nem fogok félni, ebben biztos lehet!

HEGYIVEZETŐ

Biztos?
Ha tényleg így van,
majd megvárom a falu fogadójában.

MICAELA

Jó. Én meg itt maradok.

HEGYIVEZETŐ

Hát akkor legyen a Paradicsom összes
szentje a segítségére! (El.)

MICAELA

A szívemnek hiába mondom,
Hogy nem félek, mégis úgy borzadok!
Ám hasztalan volt bátorságom,
Itt borzadok, a szívem úgy reszket!
Árván e zord vidéken borzadok itt magam,
De éltet még a vágy,
Hogy nékem erőt adsz te majd,
És te megvédsz, megóvsz, Uram!
Azt a nőt meglátom azonnal,
Ki megölte árva szívem!
E gonosz nő elvette őt már,
Azt, kit szeretek én oly híven!
Mondják, veszedelmes,
Csábítóan szép!...
Ó, de mégse félek majd,
És bátran elé állok én!
Ah! Uram, te védni fogsz, Uram! stb.
De ha nem tévedek... Ott, azon a sziklán áll
Don José! José... José...
De mit csinál?
Céloz... Lő! Istenem, félek!
ESCAMILLO
(A kalapját szemléli.)
Ha egy kicsit lejjebb céloz, nem lett volna
szerencsém megküzdeni a bikákkal, amelyeket
éppen hajtok...
DON JOSÉ
Megállj! Szólj, ki vagy!

ESCAMILLO

Csak lassan!
Nevem Escamillo, torero Granadából!

DON JOSÉ

Escamillo!

ESCAMILLO

Igen!

DON JOSÉ

A neved ismerem. Pajtás, hozott az ég;
De mi vonz e vidékre?
Kár itt bolyonganod!

ESCAMILLO

Ez már helyes beszéd!
De szívem, mint a tűz, az örülésig lángol,
Mert hitvány férfi az, ki gyáván kerüli,
Hogy élte árán is a kedvesét ne lássa!

DON JOSÉ

Mondd csak, miköztünk él az a lány?

ESCAMILLO

Itt bizony!
Egy tüzes szemű cigánylány.

DON JOSÉ

Mi a neve?

ESCAMILLO

Carmen.

DON JOSÉ

Carmen !

ESCAMILLO

Carmen! Igen, az!
Akit szeretett ő, egy kiskatona volt,
Ki megszökött miatta, igen, őmiatta.

DON JOSÉ

Carmen !

ESCAMILLO

Imádta őt, de vége már, az ám!
Carmen hűsége nem tart néhány hétig sem.

DON JOSÉ

Szereted mégis őt?

ESCAMILLO

Imádom!

DON JOSÉ,

Szereted mégis őt?

ESCAMILLO

Imádom, igen, barátom.
Csak őt imádom én,
csak őt imádom az örülésig!

DON JOSÉ

Jó. Ha célod az, hogy elragadd körülünkől őt,
Légy arra kész, hogy díjat szedünk!

ESCAMILLO

Nos, megadom!

DON JOSÉ

És hogy a díj kemény,
Mert ára tördöfés!

ESCAMILLO

Az ára tördöfés?

DON JOSÉ

Megértesz már?

ESCAMILLO

Jól van, jól értelek.
E szökevény, akit szeretett Carmen,
Imádott azelőtt, hát te vagy!

DON JOSÉ

Én, én bevallom!

ESCAMILLO

Biz ezt nem vártam én!
Remek találkozás!
(Mindketten kést rántanak.)

DON JOSÉ

A dühöm végre célt talál,
Itt vér fog folyni hamarost!
Állásba! És jól vigyázz!
Jaj annak, aki lassan paríroz!

ESCAMILLO

Ügyetlen vagyok - nevetnem kell igazán,
A kedvesemet keresem, s a szeretőjét találok.
Állásba! És jól vigyázz!
Jaj annak, aki lassan paríroz!
Ismerem én a navarrai vívósfílust, és hadd
mondjam
meg neked, baráti alapon, hogy nem ér
semmit!
Ahogy akarod! Nem mondhatod majd,
hogy nem szóltam!
(Vívna. Escamillo nagyon nyugodt, csak
védekezni igyekszik.)

DON JOSÉ

Lovagiaskodsz velem, te átkozott!

ESCAMILLO

Ha már pengéssel játszunk,
abban én vagyok az erősebb!

DON JOSÉ

Lássuk csak!
(Tovább vívna. Don José hirtelen olyan
helyzetbe kerül, amelyben ki van
szolgáltatva Escamillónak.)

ESCAMILLO

Hohó! Ne olyan hevesen! Az életed
a kezemben van, de végül is a mesterségem
az,
hogy bikát öljek, nem pedig,
hogy átdöfjek egy emberi szívet!

DON JOSÉ

Öljél meg, vagy halj meg!
Ez nem játék!

ESCAMILLO

Ám legyen! De legalább
fújd ki magad egy kicsit!

DON JOSÉ, ESCAMILLO

Védd magad!
Vigyázz! stb.
(Escamillo kése kettétörik. Don José már
ledöfne őt, amikor Carmen és
Dancaire belépnek.)

CARMEN

Megállj, José!

ESCAMILLO

Ah, mint örvend a lelkem, Carmen,
Te vagy Carmen,
Ki megmentette életem!

CARMEN

Escamillo!

ESCAMILLO

(Don Joséhoz)
Neked azt felelem,
Döntse el a harc,
Köztünk ki lesz a győztes!
Mindenkor rám találsz, ha vélem
szembeszállsz!

DANCAIRE

Elég, elég, hagyjátok abba!
Most már megyünk tovább!
(Escamillóhoz)
Pajtás, pajtás, jó éjszakát!
ESCAMILLO
De mielőtt búcsút mondok
És távozom,
Meghívlak, ha szabad, Sevilla színkörébe,
Ott diadalt ülök, ha a sors kedvező.
(Carmenhez)
Eljön az, ki szeret!
(Don Joséhoz)
Pajtás, csak nyugalom! Már megyek!
Lásd, már megyek!
Jó éjszakát, uram, szerelmes szép hölgyeim!
DON JOSÉ
Vigyázz, vigyázz, Carmen,
A kínzás már elég!
(Carmen csak vállat von.)

DANCAIRE
Előre, előre, induljatok!

MIND
Előre, előre, indulni kell!

REMENDADO
Hé! Megálljatok, itt bujkál valaki!
(Elővezeti Micaelát.)

CARMEN
Egy leányka!

DANCAIRE
Megállj! De furcsa meglepetés!

DON JOSÉ
Micaela!

MICAELA
Don José!

DON JOSÉ
Szerencsétlen!
Mi dolgozol itt? Beszélj!

MICAELA
Én teértem jöttem el!
Ott lent vár csöndes házunk,
Hol anyád kesereg!
Árva lelke csak rád vár,
És siratja gyermekét,
Sír szegény és könnye omlik,
Sír szegény, szíve oly nehéz,
Ó, szánd meg, könyörülj rajt, José, ah!
José, ő, jöjj, siess, ti, jöjj velem!

CARMEN
Eredj, eredj anyádhoz,
Ez az élet nem neked való!

DON JOSÉ
Küldesz. hát, hogy kövessem?!

CARMEN
Menj, tőlünk távozz el!

DON JOSÉ
Küldesz hát, hogy kövessem?!
Ugyebár rohannál hamar,
Az új szeretőd után?!
Nem, nem soha!
És bár a halállal játszom,
Nem, Carmen, el nem bocsátlak én!
Olthatatlan, vad szerelmem,
Mind a sírig egyesíti

MICAELA
Hallgass rám! Könyörgök...
Anyád nyújtja karját így feléd!
Törd szét ezt a láncot, José,
Amely lenyűgöz!

KÓRUS
Távozz gyorsan el, José,
A józan tanácsot halld!
Hogyha most se mégy el innen,
A halál fenyeget majd!

DON JOSÉ
Hagyj engem !

MICAELA
Jaj! José!

DON JOSÉ
Én már elkárhoztam!

KÓRUS
Vigyázz, José!

DON JOSÉ

Ah! Légy enyém, poklok leánya,
Átkozott, én nem eresztelek el!
Nincs erőd, hogy eldobj engem,
Mert én nem bocsátlak el!
És bár a halállal játszom,
Nem, nem, Carmen, nem megyek el!

KÓRUS

Ó, vigyázz, Don José!

MICAELA

Egy szót csupán, José,
Ez utolsó szavam!
Ó, jaj, José, anyádra a sír mélye vár,
Ó, kérd bocsánatát,
Mielőtt meghal ő!

DON JOSÉ

Ó, jaj, meghal anyám?

MICAELA

Igen, Don José!

DON JOSÉ

Menjünk, menjünk hát!
(Carmenhez)
Légy nyugodt, megyek.
De találkozunk még!
(Micaelával távozik.)

ESCAMILLO

Torreádor, légy bátor!
Torreádor! Torreádor!
Gondold meg, jól gondold meg, hős csatár,
Hogy két szép szemsugár
Szerelmi üdvre vár, Torreádor!

KÖZJÁTÉK

NEGYEDIK FELVONÁS

Tér Sevillában. Háttérben a régi aréna falai.

KÓRUS

Nagyon olcsó, nagyon olcsó!
Szép legyezőket vegyenek!
Finom, ízletes a narancs!
Mai műsor részletesen!
A bor! A víz! A cigaretta!
Szép legyezőket vegyenek! stb.
Tessék csak, tessék csak,
Szenyórák és Caballerók!

ZUNIGA

Pár narancsot... gyorsan!

ÁRUSOK

Van itt még, csak tessék,
Szép fiatal hölgyek!

EGY ÁRUSNŐ

Itt van, szép hadnagy úr! Köszönöm!

A TÖBBI ÁRUS

Nálunk szebbet kaphatott volna!

ÁRUSOK

Szép legyezőket vegyenek! stb.

ZUNIGA

Holló! Egy legyezőt!

EGY CIGÁNY

Tessék kérem, kitűnő látcső!

KÓRUS

Nagyon olcsó stb.

ZUNIGA

Carmencita meg hová lett?

FRASQUITA

Escamillo itt van - nem lehet messze ő sem!

MERCEDES

És José, tudja valaki, hogy mi lett vele?

ZUNIGA

Felbukkant abban a faluban, ahol édesanyja lakott valaha. Parancs volt a letartóztatására, de

mire odaértek a katonák, José már nem volt sehol!

MERCEDES

Hm! Carmen helyében nem lennék nyugodt...
Egyáltalán nem lennék nyugodt!

GYEREKEK

Itt vannak, itt vannak!

Itt van a torreadorcsapat!

KÓRUS

Ezek ők! Íme ők!

Már jön a quadrilla!

Jönnek már a hős Torerók!

Ezer arcon villan a napfény!

Vivát a szép fényes díszmenetnek!

Jönnek már az Alguazilek,

Csúnya népség, nem szeretem,

Mesterségük mind, ami rémes,

Csend és rend és vasfegyelem!

Kiálts! Kiálts! Kiálts! Kiálts!

Üdvözljük nagy tisztelettel,

Jönnek már a hős Chulók!

Bravó! Éljen! Százszor kiáltjuk,

Éljenek a hős Chulók! Vivát a Banderillero,

Mily büszkén, férfiasan lépnek!

És nézd az öltözkük hímzését,

Hogy csillog-villog, jaj be szépek!

A második csapat is indul!

A Picadorok, nézd! Milyen szépek mind!

Büszke fegyverük fénye csillan,

Míg a vér nem áztatja mind!

¡Espada! ¡Espada! Escamillo!

(Megjelenik Escamillo Carmennel.)

Dicső Espada, hősök kardja,

Vár rá a harc, hősöknek harca!

Fényesen lobogózza száll majd,

Győzelem mosolyog le rá!

Sokáig éljen, sokáig éljen a bajnok!

Bravó! Éljen! Éljen! Bravó!

ESCAMILLO

Ha szeretsz, Carmen,

A szíved ez órán büszkeség tölti el!

CARMEN

Szívem, ó, Escamillo, vágyón csak azt dobogja,

így nem szerettem mást, szerelmem csak tiéd!

CARMEN, ESCAMILLO

Ó, szeretlek, igen, szeretlek!

NÉHÁNY HANG

Helyet, helyet, a Kormányzó úrnak!

FRASQUITA

Carmen, fogadd szavunk,

Távozz gyorsan, siess!

CARMEN

És ugyan mondd, miért?

MERCEDES

Itt van!

CARMEN

Ki?

MERCEDES

Ő! Don José!

A tömegbe rejtőzött. Vigyázz!

CARMEN

Tudom, láttam.

FRASQUITA

Ne tréfálj!

CARMEN

Nem vagyok olyan gyáva nő, maradok!
Maradok, tegyen, amit akar!

MERCEDES

Carmen, vigyázz, ne tréfálj!

CARMEN

Nem félek én!

FRASQUITA

Ne tréfálj!

(Frasquita és Mercedes el; Don José megjelenik.)

CARMEN

Te vagy?

DON JOSÉ

Igen!

CARMEN

Figyelmeztettek arra,
Hogy leskelődöl rám, legyek óvatos,
Mert az életem se biztos!
Nem vagyok gyáva, íme nem futok el!

DON JOSÉ

Nem fenyegetlek én,
Csak kérlek, sírva kérlek,
A múltat elfelejtem,
Jöjj, int a pillanat,
Menjünk el más ég alá!

CARMEN

Te a lehetetlent kéred!
Carmen sosem hazudik,
És hajthatatlan e lélek!
Közöttünk vége mindennek már,
Carmen sosem hazug!
Zárva már köztünk az út!

DON JOSÉ

Carmen, még nincs veszve semmi,

Ó, jöjj, Carmen, elviszlek messzire,
Hisz úgy imádlak!

Jöjj, menjünk messze innen el! És megvéd két
kezem!

CARMEN

Bár tudom, ütött az óra,
Bosszút állsz ma, jól tudom én,
Ám többé már élve vagy halva,
Már én többé nem leszek a tiéd!

DON JOSÉ

Carmen, még nincs veszve semmi stb.

CARMEN

Mi közöd már hozzám?
A szívem nem tiéd már.
Hiába mondd, hogy imádsz,
Semmit sem kaphatsz már tőlem.
Hiába minden.

DON JOSÉ

Többé már nem szeretsz?!

CARMEN

Nem, én nem szeretlek már!

DON JOSÉ

De én, Carmen, én még szeretlek,
Carmen, én örökké imádlak!

CARMEN

Mire jó mindez?
Mire a fölösleges szavak?

DON JOSÉ

Carmen, szeretlek, imádlak!
Figyelj, beállok banditának,
Rabló leszek, ha kell, minden, amit kívánsz!
Csak engem el ne hagyj, ó, hallod, Carmen!
A múltunkat, csak azt idézd!
Egykor szerettük egymást.

CARMEN

Hiába kérsz, Carmen marad!
Carmen szabad marad, míg meg nem hal!

KÓRUS

Éljen, éljen, a tusa pompás!
Éljen, véres már a porond!
Íme, a bika nekiront!
Nézzenek oda, nézzenek, nézzenek, nézzenek
oda!

Az elgyötört bika előreugrik!
Nézzenek oda! Eltalálta, eltalálta a szívét!
Nézzenek oda, nézzenek, nézzenek!
Győzelem!

DON JOSÉ

Hová mégy?

CARMEN

Ne kínozz!

DON JOSÉ

Kit most a nép dicsér,
Az új szeretőd az!

CARMEN

Ne gyötörj!

DON JOSÉ,

Hah, hitemre!
Innen nem távozol, Carmen,
És velem jössz ma még!

CARMEN

Ne kínozz, Don José, nem leszek a tied!

DON JOSÉ

Hozzá sietsz te most! Szólj, imádod őt?

CARMEN

Csak őt!
Bár várjon rám ezer halál,
Én mégis csak őt, őt imádom!

KÓRUS

Éljen, étjen, a tusa pompás! stb.

DON JOSÉ

Ezért lettem becstelen, gyáva,
Ezért rontottál meg tehát,
Hogy ez ember karján, te céda,
Kacagd és gúnyold szívemet,
Lelkemre, azt nem engedem,
Carmen, azonnal jössz velem!

CARMEN

Nem, nem, soha!

DON JOSÉ

Többé már nem kérlek én!

CARMEN

Tehát ölj meg hamar, vagy eressz innen el!

KÓRUS

Dicsőség!

DON JOSÉ

Utolszor kérdezlek, Carmen,
Akarsz követni?

CARMEN

Nem, nem!
E gyűrű a tiéd! Nem őrzöm én tovább!
Vidd!

DON JOSÉ

Ezért meghalsz!
(Leszúrja Carment.)

KÓRUS

Torreádor, légy bátor! Torreádor! Torreádor!
Gondold meg, ó, gondold meg, hős csatár,
Hogy két szép szemsugár
Szerelmi üdvre vár, Torreádor!
(A nép kitódul az arénából.)

DON JOSÉ

A gyilkos én vagyok!
Szerettem őt, s megöltem!
Ah! Carmen! Carmen, én szerelmem!

VÉGE